

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábnos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesb...
Nyitár-ben megjelenté...
Kéziratok vissza nem adatnak.

Egyéves önkéntesek és az új törvény.

A tartalékosok és póttartalékosok kivételével behívásról szóló törvényjavaslat, melyet a napokban fogadott el a képviselőház, felhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy az egyéves önkéntesek, ha nem lettek tartalékosokká, — szintén még egy további tettelessé szolgálati évvel terheltesse meg. A képviselőházban indítvány tétetett ugyan, hogy kivétel tétessék a volt egyéves önkénteseket illetően; a többség azonban elvetette ez indítványt.

Ez okból intelligens fiatalságunk érdekében helyén kell tüzetesen megvilágítani az ügyet, mit a következőkben kísérünk meg:

A védtörvény és az ezekhez tartozó utasítások szerint, azon egyéves önkéntesek szolgálati ideje, kik hadköteles korba léptek előtt lettek már felavatva, abban az esetben, ha a tettelessé szolgálatot legalább azon évben kezdik meg, melyben hadköteles korba lépnek, besoroztatásuk évének október 1-jével veszi kezdetét. Ha azonban az egyéves önkéntesek a tettelessé szolgálatot csak az első korosztályból lett kilépésük után kezdik meg, abban az esetben a szolgálati idő azon év október 1-jétől fogva számítatik, a melyben életkoruk 20-ik évét töltik be. Az egyéves önkéntesek szolgálati ideje után az önkéntesek azonnal, — vagyis szeptember 30-ával a tartalék azon évfolyamába helyeztetnek át, a melybe szolgálati idejük-höz képest tartoznak és ha azon évfolyam még nem helyzetetett át a tartalékba: akkor az önkéntesek mindaddig az első tartaléki évfolyamban hagyandók meg, míg az illető sorozási évfolyamukbeli egyének a második tartaléki évfolyamba lépnek át.

A szolgálati idő azonban, hogy az illetők tanulmányaikat bevégezhessék, azon év október 1-jéig halasztható el, melyben azok életkoruk 25-ik évébe lépnek.

Ezekből tehát kitűnik, hogy mindama egyéves önkéntesek, kik tettelessé szolgálati idejüket amaz év október 1-je előtt kezdik meg, melyben 23. életévüket betöltik — ha nem lesznek azonnal tartalékosokká, a legújabb katonai törvény értelmében, esetleg egy egész további esztendőre behívhatók.

Ha csak 23. életévükkel kezdik meg önkéntes évüket, sorozási évfolyamuk éppen a három évi tettelessé szolgálatot végezte be és önkéntes évük alatt az első

tartalékévfolyamot fogja képezni, úgy hogy ezek az önkéntesek tettelessé szolgálatuk befejezése után sorozási évfolyamukkal együtt a második tartalékévfolyamba jutnak s többé nem lesznek behívhatók. Az egyéves önkéntesek tehát, kik az új katonai törvény következményei alatt szenvedni nem akarnak, azon helyzetben lehetnek, hogy szolgálati évük megkezdését 23., 24. vagy 25. életévükre halasztván, ekként az új törvény hatálya alól kivesnek.

Ama fiatal embereknek azonban, kik egyévi szolgálati kötelezettségüknek már eleget tettek, de a második tartalékévfolyamba még nem jutottak, meg kell barátkozniuk az új törvény következményeivel, és még ama körülmény is beállhat náluk, hogy még azt sem tudhatják, mikor, azaz melyik esztendőben fognak behívatni, mert, mint már említettük, mindaddig az első tartalékévfolyamba tartoznak, míg sorozási évfolyamuk a második tartalékévfolyamba jut. Valószínű azonban, hogy azok, kik 1887/88 előtt végezték egyéves önkéntesi szolgálatukat, nem fognak behívatni, minthogy egy bécsi hírszerint megállapodás jött volna létre a hadügyminiszter és a két honvédelmi miniszter között, hogy a végrehajtási határozatok az új törvényhez olyképen fogalmazandók, hogy a volt egyéves önkéntesek esetleges behívása mindenkor csak az önkéntesi évre közvetlenül következő évben történhetik.

Azaz egyéves önkénteseket, kik leteszik a tartalékos tiszti vizsgát, a honvédelmi miniszternek a képviselőházban adott biztosítása szerint nem fogja az új törvény sojtani. Ez a nyilatkozat kiváló fontossággal bír, mert a törvény szövegintézkedésekben csak azok nem hívhatók be, kik nem tartoznak a legénységi állományhoz, vagyis tehát a tartalékos tisztek. Aból azonban, hogy valaki leteszi a tartalékos tiszti vizsgát, még nem következik, hogy azonnal tartalékos tisztté is lesz. Eddig ugyan azok közül, kik a tiszti vizsgát letették, csak azok nem nevezettek ki rögtön tisztekké, (ha nem csak hadapródokká s hagyattak meg e szerint a legénységi állományban.) kik nem tudták kimutatni a szükséges mellékjövendelmét; de ez csak azért történt, mert szükség volt tisztekre. Ha azonban kellő számú tisztt van, úgy dacára a tiszti vizsgának, akár egy egész évfolyam volt egyéves önkéntes is egyelőre csak a hadapródi kitüntetésben részesíthető, tehát a

legénységi állományban maradhat; miután a védtörvény a tartalékos tiszté nevezést határozottan a tiszt-szükséglettől teszi függővé.

A honvédségi egyéves önkénteseket az új törvény természetesen semmi tekintetben nem érinti. (P. N.)

A főpapi javadalnak rendezése.
Több oly püspökség van, melyekben a gazdasági fundus inkrutust teljesen hiányzik, vagy a mostani állapotoknak meg nem felel. Ez okozta, hogy újabb időben egyes püspökségek zilálai anyagi viszonyokba jutottak. Ha felzárkózni akarunk, a szerelés nélkül marad vissza a javadalom, a beszerzés, ha felszereléssel, annak megváltása rött na. y terheket az új püspökökre. Trefort miniszter most felszólította a püspöki kart, hogy irassa össze javadalmai jelenlegi fundus inkrutust s ez esetleges hiányait. Az új beszerzéseket hosszabb időre terjedő törlesztési kölcsön útján létesítene.

Külföldi hírek. Egy amerikai lap szerint annyi magyar ember vándorol ki Amerikába, hogy pár év múlva már 50,000 „magyar” lakosa lesz New-Yorknak; persze ezek nagy része csak magyarországi és tulajdonképp zsidó és tót. — Frigyes csásár hivatalos orvosi jelentést tegnap nem sz. r. Hivatalos orvosi jelentést tegnap nem sz. r. Hivatalos orvosi jelentést tegnap nem sz. r. Hivatalos orvosi jelentést tegnap nem sz. r.

Berlin, május 6. Tegnap délután a sebszatorna közelében újabb talyog fakadt fel, minek következtében a genyvedés növekedőben van. A császár kevesebb jól töltötte az eszákát, mert alma a genyomlás következtében többször meg volt szakítva. Ma a genyomlás tovább tart, mindazáltal a császár teljesen lázmentes. Hőmérseke reggel 37 fok Celsius volt, tehát jóval a rendes alatt. A császárnak nem volt szabad agyából fölkelnie. Páris, május 6. A hazafias liga kiáltványt bocsátott ki, melyben Boulanger a nemzeti párt fejének kiáltja ki. — Madridban kiütött a kolera. Hatvan esetben már koustalták az ázsiai kolerát.

Boulanger. A hazafias liga kiáltványt bocsátott ki a francia nemzethez, melyben Boulanger a hirhéd extabornokot a nemzeti párt fejének nyilvánítja. Boulangernek a nemet hadjáratról szóló könyve tegnap megjelent harmadfél millió példányban. A könyvet ingyen osztják a nép között, mely tüntető kiváncsisággal kapkodja szét. Boulanger a nemet francia háborúról szóló munkájának előszavában legközelebbi programjának a praetorianus uralmat tüzi ki. A kármara befolyását belügyekre szorítja, a külügyekben jövöre csak a katonatisztek kösének, mert az általános védkötelezettség kösének a hadseregnek birni kell azzal a joggal, hogy maga döntse el, huzza-e ki a kardot, vagy hagyja azt meg hüvelyében. A kiadótól Boulanger e könyveért

200 000 frankot kap tiszteletdíj fejében. — Boulanger egy munkás gyűlésen antiszemitának vallotta magát.

KARCZOLATOK.
(Kun László székere. — Ismétlődik a történelem. — A bator Trefort. — Így ismétlődik. — Szajátok, G-r I-e.)

Históriai szomorú emlék ez az elnevezés, mikor a kizsartolt magyar nép, barnai elhullván, maga huzta a jármót. A mit elmondunk, az ugyan nem a mi vidékünkön történt, hanem Szeged mellett, de azért érdekes az mindnyájunkra nézve és be fog következni nálunk is. Hát nem történt egyéb — írja egy szegedi lap — minthogy az, a ki ilyen látványt akar élvezni, kocszion végig a szegedi sövényházi töltésen s ott a híres Buki csárda közvetlen szomszédjában gyönyörködhetik abban, hogy a szegény, földhözragadt parasztok, akiknek lovait elcizálták, vagy barnai takarmány szűkében eldöglének, hogyan szántják csikorgó rossz faekével falatnyi földcséket. Az ekét maga az öreg gazda vezeti, elebe pedig igazon helyett a tulajdon edes fia van befogva. Történik pedig ez a tejjel mézzel folyó magyar Kánaán kellő közepében, Tiszazsára nagy gyönyörűségére! Imé a történelem ismétlődik!

Bizonny ismétlődik az! Kun László most Tisza Kálmán és a kunjait — helyesebben K honjait — készen kapja tizezrével Galicziából!

Hej! ez az új Kun László-szekere volna a legalkalmasabb jármű arra a célra, hogy Tiszát végképen haza expédiálják rajta — Gesztre! Vagy ha jobb szereti — Bécsbe.

Más helyen idezzük Trefort miniszternek az akademiában tartott elnöki megnyitójából az részletet, a melyben összeszidja Magyarországot, hogy ez gyáva az igazság kimondására! És imé, olvassuk egy lapban, hogy amikor vége volt a felolvasásnak, akkor a fölolvadó „halhatatlan” barátságosan megkérte a jelenlévő hírlapírókat, hogy a tudósításból hagyják ki a derek Marsiliusnak a pápaság ellen kifejtett tantételeit!

Imé a doctor, a ki vizet predikál, és bort iszik! Ez is csakolyan szabadelvű bátorság!

Különböen halátlan volna Trefort, ha a katolikus klerussal gorbombakodnék. Nagyon sok tiszta bort töltöttek már a poharába. Még pedig nem amolyan közmondásbéli értelemben vett bort — hanem igazítás drágát!

A „Pesti Napló” igen érdekes kérdéseket intéz a kormánynak: ... S mit csinál Tisza e rengeteg hatalommal, Magyarország összes erejével?

vaute — fót hátán fót, kibe tti sohase vót. (Népies találos mese a káposztáról.)

Mikor a szomorvosza azt rendelte, hogy a szobája „gondosan besötétítendő”, másnap egy papírszeleten ezt a betűjatekot találtam nála.

tö:ökül	magyarul	angolul	angolul	franciául
5	5	8	10	2
bes	öt	eight	ten	deux

Olvasd: besötétítendő. Egyszer — írja Arany László — az utolsó nyáron eféle rebuszokról beszélgetve szoba jöttek azok a mesterkélts latin betűjatekok, a melyek furrangos összedállitásával hihetőleg középkori barátok üzhették el magános életük unalmas óráit. Van ilyen sokféle.

Van, a mi kártyafóladatok megfejtésére, szolgál, például ez:

MUTUS
DEDIT
NOMEN
RORIS

Vannak aztán Abrakadabra-féle kombinációk, pl.

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS

Vajon lehetne-e ilyeneket magyarul is csinálni? Próbálgattuk együtt, nem sikerült.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

MESSZIROL.

I.
Föltáradt előttem szivedet:
Tudom már hogy engem nem szeretsz,
Hogy nem is szerethetsz sohasem,
Másnak a képe függ sziveden!

Szerelmem egy széles rengeteg,
Ki vezet ki innen engemet?...
Ha nem nőne is bent az árnyék:
Hulló könnyeimtől se látnék!

Megátkoznám azt a csillagot,
A mely engem ide elhozott —
Bevádolnám én azt az égbet,
Ha a te szemedben nem égne!

II.
Nem haragszom-e rád —
A mikor elváltunk,
Mit is kérted tőlem?
Nem hibás itt senki,
Csak ez az én bohó,
Ábrándozó szívem!

Ha ezzel lehetne
Okosan beszélni!
Hejh akkor, azóta:
Érted csak egy titkon

Elszálló sóhaja, Vagy tán az se vána!...

... Csak a bánat ennek
Öröme, mióta:
Te vagy a bánatja,
Az én jó tanácsom
Ha fogadja százsor,
Ezerszer megrontja!

Úgy-úgy elfeledlek, ...
De mit ér ha újra,
Azon veszem észre:
Hogy a te emléked,
Egy-egy kis virágod,
Reszket a mélyemben!

Elkerüllek messze,
A merre te szoktál,
Arra nem is járok,
Mihaszna?... csak azon
Veszem észre, hogy a
Kapucokban állok!

Nevedet ha soha,
Ajkamra se venném...
Úgy is csak hiába!
— Úgy is csak tudom, hogy
Az a mindennapi
Titkos imádsága!

Szabolcska Mihály.

-készletek

nyok
gépök

CHEMBACH

A LEGJOBB?

Cartouches

in Frères

AK.

K
1871-ben.

Diszoklevéllel

zetészek.

talajdonos.

Kikerül a nagy kérdésnek tárgyalását azon ügyeskedő taktikával, hogy részekre osztja, hogy a régi hasonlat szerint darabonkint metszi le a kutya farkát, hogy kevésbé fájon.

S a kölcsönöket is darabonkint és apróva szedi fel, minden három hónapban egyet-egyét, vagy azért, hogy a kölcsön ne lássék nagynak, vagy hogy ne vegyék észre azt, hogy hadi kölcsön. Pedig ez, nézetünk szerint, helytelen módszer. Mert a pénzpiac is sokkal több bizalommal lenne irántunk, ha azt látná, hogy egy komoly célért kérjük a hitelt, mert úgy gondolkoznak, hogy öntudatos és erélyes politikának sikere valószínű, s akkor szívesen támogat: — mintsem akkor, ha a pénzpiac mindig csak azt látja, hogy megszorultságból fordulunk hozzá. — Higgye meg a kormány, hogy vannak körülmények, mikor 100 millió kölcsönt kérni több bizalmat kelt, mint 17-20 millióval állani a pénzpiac elé.

S miért nem vall színt a kormány? Azért-e, mert Ausztriában nagy oroszbarát pártok vannak s ezeknek nem merik — ma — bevallani, hogy Oroszországgal háborunk lesz, s inkább az hitetik el velök, hogy nem lesz.

A csehek kedvéért nem vall színt Tisza a politikában?

Vagy a kőniggrázi tábornokok kedvéért, kik még mindig haragszunk Poroszországra s felháborodnak, ha azt hallják, hogy Oroszországgal lesz háborunk s Németországgal leszünk szövetségben?

Hogy ezekre tekintettel legyen a kormány s a magyar közvéleményre ne, azt, ha látjuk, sem értjük.

Azokat semmi esetre sem nyugtatja meg, akármint állítja is, hogy a hadügyi költségeknek nincsen aktuális jelentőségük; mert azok ugy is gyanakodnak, és kételkednek ebben.

Ellenben a magyar közvéleményt teljesen deprimálja ezzel; mert mire valók hát a rengeteg áldozatok, ha azoknak aktuális jelentőségük nincsen.

Bizony, bizony magunknak is megvan az a benyomásunk, hogy Magyarország ismét boldondá tartják és az egész komédia vége lesz egy kis — foglalási kaland.

A történelem így is ismétlődhetne ám Ausztria és Magyarországon! Sőt — másképpen is. Ugy mint 40 év előtt.

Gili Balázs.

Szójátékok*)

VII.

Modern sikerek.

Hajdan a Hir nagy versenyére Szárny kellett, égbé fölívó... Ma jobb — azt kifutkosni véle — Egy pár vastag talpu cipő.

VIII.

A jó sziv — csak koldus tarisznya, Jól sem lakatja emberet! A ki cipelné, túske tépi. Rög és guny vár rá szerteszét.

*) Az I-VI. számúak 1. ml.: csőtörtői tárcza-rovatunkban.

De föltettem magamban, hogy másnapra mégis összefaragok egy-egy diszpeldányt s meglepem vele.

Bizony kemény fejtörő munka volt: egy hosszú magános séta gyötrelmes fejtörésébe került, míg elkészültem velök.

Diadallal vettem apámhoz. A mint ajtán beléptem, ezzel fogadott: „Ördög vigye el a problémáidat: föltettem magamban, hogy csinálok egy SATOR-AREPOT magyarul s egészen belefajult a fejem.” Hanem azért kész volt az övé is az akadémiai almanach borítékára írva, a melyen aztán fönn is maradt.

TAKAR ADOMA KONOK AMODA RAKAT

Igy telt tőle az „olcsó időnek hasztalan soka:” csak a margitszigeti fölügyelőség heti számláinak szaporodásából látta, hogy ismét elmult egy nyár, neki az utolsó. Mikor a szigettről beköltözött, a számlákat csomagba szedve, ráírta Goethe ismeretes mottóját, így módosítva:

„Wie ich Zeit und Geld verthan, Zeigt dies' Buchlein lustig an.“ Magyarul:

„Pézt, időt, hogy vertem el, Arra e kis könyv felel.“

Ez időbeli papír-rongyain még egy pár parodisztikus német versemény is akad. Ilyet a régebbi évekből csak egyet tudok, a mit a hatvanas években a karlsbadi kalauzkönyvének czimlapjára írt mottónak (ebben sem vagyok biztos, ő készítette-e.)

„Wenn die Wasser Wern nicht besser, Als die Doktoren: Wern mer veloren.“

Az utolsó nyárról valók azonban a következő — Pákh Albert módjára készült — fordítások:

Tschókonay (Von Petőfi. Übersetzt von K...) Ein kalvinischer Pfaff und Tschókonay Sie waren gute Freunde diese zwey; Von Debreczin einst flog er' nau,

Koldus tarisznya! itt — teher csak A jó sziv... Ott fent, azt hiszem Megjutalmazza fényesen, ki Sirig hordá hűségesen.

Jó költőnek... Jó költőnek, jó írónak Elhallgatni nem lehet; A ki elnémult idővel, Az — nem érzett eleget!

Egy tragikus. Ne bánjuk, ha a virágot Mind elszedi az operett... Nem meri elvenni, néked Hagyja meg a cserlevelet!

Apáthia. Beteg a hon, Horászky orvos Szerint s a nép a pathikus... Nagy a betegség, jó az orvos. De mérget ad be s ez nagyon rossz, Tisza Kálmán a — patikus!

A kultura napja.

(A magyar tud. akadémia nagygyűlése. — A Gönczy-jubileum.)

Méltán nevezi a „P. N.” ily szép névvel máj. 6-ikát, a melynek az akadémia nagygyűlése és a Gönczy-jubileum képeztek kulturális jelentőséget. — Vajha minél több ilyen napja lenne az évnek, hogy a nagy közönség s a polgárság, minél jobban magába szívhatná a kulturális eszméket s az ezekből fakadó ideális törekvéseket. Mert sajnosan tapasztaljuk, hogy az ily kulturális mozzanatok iránt nincs meg az a lelkesedés a nagy közönség részéről, a mit más nyugati államokban az ily alkalmaknál látunk. — Nálunk igen sokan csak tudomást vesznek ilyenekről, a nélkül, hogy részt vennének azokban. Azt hiszik, elég ha a lapokban elolvassák a leírást; s nem szükséges, hogy személyesen is jelen legyenek.

Pedig a magyar tudományos akadémia, bármennyi apró hibája legyen is, — mégis csak a nemzet egyedüli nagy és tudományos közintézete, melynek tekintélye a nemzet tekinélyét emeli, dicsősége a nemzet dicsőségét képezi. — Az akadémia évi nagygyűléseinek találkozási helyül kellene szolgálniok a társadalom összes elemeinek; és az akadémia dísztermének szükei kellene lenni a közönség befogadására.

S e részben a társadalom közönyét nem menthetik az akadémia eljárása ellen felhozható kifogások. Mert minden testületnek vannak hibái. Az akadémiaiban a személyes érdekek, s tudós csoportok versengései, a hatalmasságok iránt tapasztalható kegyvadászat, mind oly dolgok lehetnek, melyek sok embert méltán diszuszultálnak; de azért az akadémia egészen véve mégis csak a nemzet tudományos életének tőzete, s iránta a tisztelet és a kegyelet nem lehet egyéni impressziók kérdése, hanem hazafiúi kötelesség.

Az akadémia vasárnapi közgyűléseit illeti, annak kimagasló pontját Fraknói Vilmos emlékeztető képezi Ipolyi Arnoldról. — Az elhunyt nagyváradi püspök mindenha egyike maradt kulturális mozgalmaink legkiemelkedőbb alakjainak. S az ő nemes törekvéseit

jellemezni, egyéniségét megrajzolni, senkisé meg hivatottabb, mint Fraknói Vilmos, Ipolyi törekvéseinek hosszú időközön át osztályosa, legbensőbb barátja, s maga is, a tudományok művelőinek egyik disze.

Trefort Ágost közzét. miniszter elnöki megnyitója e részletben kulminált: „Az ok nagyon egyszerű s közölköző, mert nálunk nem lehet akként és oly dolgokat beszélni, mint a párisi, berlini, sőt a müncheni akadémiaiban, mert nálunk nincs s z e l l e m i s z a b a d s á g .”

Mondottam már más helyen, mit értek én a szellemi szabadság alatt, de itt ismételnem kell. Ertem én az alatt egyrészt a jogosságokat, bármily tárgyról leplezetlenül az egyéni nevetet, rectius igazságot kimondani a nélkül, hogy bármily diszciplínaris eljárástól vagy cenzurától vagy anathematól tartanunk kellene; másrészt a tehetséget, ily igazságot egykedvűen, fölháborodás nélkül meghallgatni s fontolóra venni.

Ily szabadság nálunk nem létezik, mert a magyar társadalom a konventionális s konfessionális fogalmak és felfogások keretében annyira le van szegedve, hogy magasabb állaspontra emelkedni nem képes s kevesebb philozofiai szellemmel bír, mint e század első felében.

De talán kérdezni fogják, mi az a philozofiai szellem s miként kell a magyar társadalomnak e szellemre szert tenni? En nem tudok Önöknek oly definíciót adni, mint a miüt egy német professor, philozoph par profession Önöknek adhatna, de én philozofiai szellemnek tartom azt, ha nem elégszünk meg azon igazsággal, melyet szánkba raknak, de magunk kutajuk, hogy igaz-e az, mi igaznak árulnak. A philozofiai szellem tehát a törekvés az igaz után, és a szabad kutatás az ész minden régióiban. — E szellem nélkül nincs műveltség, nincs tudomány, nincs szabadság; mutatják azt az autokracia s a forradalom uralmának epochái, mikor kutatni s igazságot keresni nem szabad, csak hallgatni s hunyász-kodni kell.

Előmerést érdemlő részletei voltak a gyűlésnek Szily Kálmán felolvasása „A magyar természettudósok száz év előtt” és a Kéleti Gusztáv „A nagy terem művészi díszítéséről”; ezeket most látta a közgyűlés először és a Lotz szép képei (Szent István, Könyves Kálmán és Nagy Lajos uralkodásából vett jelenetek), továbbá a Schickedanz műpítés ornamentumai, valóban tetszetek. — Utolsó tárgy volt a föltikári jelentés. A gyűlésen jelen volt Sayous Ede, kultag, Haynald bibornok — az új tagok közt gróf Andrassy Gyula, Tisza Kálmán és Kallai Béni, Péchi elnök, Hollán altábornagy, B. Bedekovics miniszter sat.

A Gönczy-jubileum, mely szintén vasárnap folyt le, méltó tarsi volt az akadémiai nagygyűlésnek.

Egy oly szerény férfi is, mint Gönczy Pá, a ki egy egész félszázadon át, mintegy munkássága mögé rejtőzött, Hajdumegye e kiváló fia, most egy félszázad működésének tükré ele állítva, kénytelen volt kilépni visz szavonultságából s kiállani a tisztelet ünneplését. — E szép ünnepben az ország tanügyi

férfiai lelkesen vettek részt; és bizonyára — s e részben optimisták akarunk lenni, — ha Gönczy Pál nem is volna a közoktatási miniszterium államtitkárja, abban az esetben is felszázados működésének ünneplése nem leendett kevésbé fényes, sem kevésbé lelkes.

Tudjuk, hogy a jubileumok az utóbbi időben kissé le voltak járva. Igen sok jubileum nem állt egyeből, mint kicsinyes hiúságok legyezgetéséből, vagy egyszerű hízelgésből. De hol ötven évnek szakadatlan hízelgéséről van szó, ott a hiúság s hízelgés ki van zárva. S más alkalmak a jubileumok jelentőségét diszkreditálhatják, — az ilyenek viszont arra valók, hogy rehabilitálják.

A jubileum méltó koronája volt a vidéki ünnepelemek. Delelőt 11 órakor kezdődött, a redoute termében. Tóth József olvasta fel az üdvözölt küldöttségek neveit: Tisza K és Trefort miniszterek leveleket küldtek; dr. Lutter Nándor szót a közölt tanács nevében; s a pesti ref. egyház tanács nevében Szász Károly püspök beszélt; az orsz. kisdövégyelet nevében P. Szathmáry Károly; a nepoktatási kör nevében Irányi Dániel; a tanfölyvelök nevében Gáspár János; a tanföly-képző intézetek részéről Péterffy Sándor; a felsőbb leányiskolák és az orsz. tanáregylet nevében Berecz Antal; az orsz. poig. tanitögyesület nevében Lengyel Sándor. — Küldöttségileg voltak még képviselve: a debreczeni fölsikola tanári kara, (Jóó István által), Szoboszló (az ünnepelt szülöváros), a néképző egyelet, a nőpariskola, az orsz. protestáns arvház, tanitói arvház, Eötvös alap, Mária Dorottya-egylet, Fröbel nő egyelet, a györmegeyi kisdövégyelet, az egyetemes tanitö-gyűlés, a miskolci „Fillér egyelet”, a tornatanitök egylete, több praeparandia és számos nepiskolai tante-tölet. Ez utóbbiak közt Pest, Máramaros és Bihar megyének tanföly-elei egyenként 4000 frtos alapítványt tettek a nap emlékére; a többi frtos megyei tanföly-eletek együttesen 5000 frtos árvaalapot létesítettek.

Megemlítsük e még, — írja az idézett lap — hogy a vasárnapi napon volt egy más mozzanat is, hová a főváros közönsége és társadalomunk minden rétege lázas érdeklődéssel tödült kocsin és gyalog? Megemlíthük tehát. Megkezdődtek a tavaszilóversek nyek és pedig oly óriási közönség jelenlétében, hogy annak egy huszardrésze sem fért volna el sem az akadémiaiban, sem a Gönczy-jubileumon.

HELYI HIREK.

Debreczeni tudósok s szerepeltek Szily Kálmán „Magyar természettudósok száz évvel ezelött” című, a tud. akadémia nagygyűlésén tartott felolvasásában. Ilyenek voltak Veszprémi István (1723-1796) Debreczen városi tisztviselő, Csapó József (1734-1799) és Diószegi Sámuel, a „Füveskönyv” hírneves írja, ki Debreczenben tanárkodott. Régen olvastunk vonzóbb és e mellett tanulságosabb s reánk nevező új dol-

A keuerét megkereső nő kétszeresen tiszteletre méltó Ismerek tanitónét, aki cs. k. kamarás, ali-pánnak leánya, akit e hivatásban mindenki még csak jobban becsül, bár nem nagyságotlatja magát.

De ne feledjük el, hogy az oly nő, aki egyedül van az élet küzdeletén, aki egyedül fírad és dolgozik, mennyi kísértésnek van kitéve. Az érintkezés mindenféle elemmel roppant sok alkalmat nyújt és a szabadság — neme talán az egyetlen, amely — a nőknél — kétéltű beretva lehet. Mi természetesebb, hogy e tekintetben is, első sorban minden a nő jellemétől, szellemétől és nevelésétől függ.

Mert másrészt meg épen fordítva áll a dolog.

A leány nem megy férjhez. Jő családból származik. Atyja, anyja elhalt, elhagyatottan, talán isnének kitéve áll a nagy világban egy óriási választott előtt: szépségével, vagy kezeivel megkeresni kenyerét, elbukni, vagy dolgozni.

S sok esetben tapasztaltam, hogy a nőket a kenyerkereset férfias jelleggel ruházta fel. Szilárdak, erélyesek, sőt önzetessekkel válnak, a férfiak udvarlása és gyöngéd figyelmé üres játékok, állhatatosak, sőt méltóságteljesek a férfiakkal szemben.

Ha lehet, ha körülményei engedik, az a társadalom természetes rendje, hogy a leány anyja oldala mellett nőjön fel és aztán férjhez menve töltse be hivatását mint hitves, mint gazdasszony és mint anya. De ha a leány nem megy férjhez és szegény, ma már nem kell kétségbeesni. Hajdan egy pályá állt nyitva előtte: várn! Ma már fellephet a szellemi hatáskörben, s ha a tanitói pályát választja, kaphat alkalmazást a postai, távirtdai, vasuti és egyéb hivatalokban.

Legújabbban tehát megnyílik részökre a kereskedelmi pályá is és vajha a társadalom minél hamarabb és minél több pályát nyitna azon nők részére, akik nem élvezik az a házassélet boldogságát.

gokban is gazdag rendelkezés előad ezert kivonatban írja, hogy „a n n c s a k h o g y é n e m m a g y s z e l l e m b e n n i e.” Felolvasd végzi.

* Az árviz vidéken pusztító ságnak esetleg nyokkal is leendő lehetőleg megkö a közmunka és totta a magy. kamat-biztosítás gátóságát, hogy adományokat, u zati cikkeket 50 épület-fakat 50 szállítsa. A te felmentetthez 50 szállítása végett vasutak igazgatósati társaság üzentett.

* Gáz-fogy csak világitásról légszerszert 979 lyek világitásról légszerszert ped hat 1140 frt 63 szesz-társulat

* Nyire dolgokról tudós vetkezőket: A Magyar Cz. szesz az ut. kifáraszt czenből 1) Delig Nagykállóból m be, a kik az Másnap, máj. „Boccaccio”-vas botránya miatt K o p á c s i J u g a d t a . H a l m n a k és kivált énekesnőre nem „A vas ember” mellett, máj. 4. igen kis publik virág”, szüföt máj. 6-án „Czif elött, máj. 7-én „S a b i n n ö k a z ifju művész szerette; máj. megy. Általában regyházan, a 600 forintot a társulat p ott még nem velték be. K. Nina és csakis Czélia Valjon szellemű Nyire köstön színek teja, melyet czenben veszt zacióspárba) Hegedüs Ede, gyermek atyjá lett. Az eset, meg, a követk dásban élt a Pallal, a ki Debreczen működött a u d s annyira e Olchváry csak légszert, Hege zik — a le k e n y s é g f. hó 4 en, a chváryval, u támadta. Az halmozta el telmeben ké baj pisztolyr mellett s az czelezott, de szerencsétlen sineok. — hátra s a k van.

* Magy Sziget — 4. számú sz Királyháza számú szer regyháza — számú veg zott a 316. Szatmár — és 514. sz. június 1-én beszélt 203. és 20 wozne kö vonat Sato idény alatt menetre mény tar ban. A v

* H. n a g y o l a p h a t i k , l a p u k a t vére vagy excommu

...vettek részt; és bizonyára —
...munkák akarunk lenni, — ha
...nem is volna a közoktatási
...allamtitkára, abban az eset-
...zados működésének ünneplése
...kevesebb fenyes, sem kevésbé

...hogy a jubileumok az utóbbi
...váltak járva. Igen sok jubi-
...egyéből, mint kicsinyes hiúsá-
...sebből, vagy egyszerű hízleg-
...en ennek szakadatlan működé-
...t a hiúság s hízlegés ki van
...alkalmak a jubileumok jelentősé-
...adhatják, — az ilyenek viszont
...rehabilitálják.

...múltó koronája volt a vidéki
...Deleőt 11 órák kezdődött,
...ben. Tóth József olvasta fel
...tettegek neveit: Tiszta K
...munkák leveleket küldtek;
...Nandor szolt a közokt. tanács
...esti ref. egyház tanács nevében
...püspök beszélt; az orsz. kis-
...ben P. Szathmáry Ká-
...tási kór nevében Irányi
...ügyelők nevében Gáspár
...közkezdő intézetek részéről
...Nandor; a felsőbb leányiskolák
...egylet nevében Berecz
...polg. tanítóegyesület nevében
...Nandor. — Küldöttégek voltak
...a debreczeni főis-
...kara, (Jóó Ist-
...Szoboszló (az ú-
...város), a nőkép-
...iskola, az orsz. protes-
...tanítói arhaváz, Eötvös alap-
...egylet, Fröbel nő egylet, a
...nevelők, az egyetemes tan-
...iskolák, „Filler egylet”, a tor-
...tobb preparandus és szá-
...tutek. Ez utóbbiak közt
...és Bihar megyének tantestü-
...párti irto alapítványt tet-
...re; a többi összes megyei
...tessen 5000 frtos árvaalapot

...meg, — írja az idézett
...napon volt egy más
...a főváros közönsége és tár-
...rege lázas érdeklődéssel
...yolag?
...tehat.
...kátavaszi lóversé-
...riási közönség jelenléte-
...egy huszad része sem fért
...yagot?
...akademiában, sem a Gönczy-

...LYI HIREK.

...tudósok is szerepeltek
...Magyar természetdudók
...ezüni, a m tud. akademiá-
...t felolvasásában. Ilyenek
...m István (1723—1796)
...szi orvos, Cs a p József
...s e g i Sámuel, a „Fü-
...es írja, ki Debreczenben
...olvastunk vonzóbb és e-
...s rénk nevezé új dol-

...kereső nő kétszeresen tiszt-
...tanítónő, aki cs. k.
...leánya, akit e hivatásban
...jobb becsül, bár nem
...t.
...el, hogy az oly nő, aki
...küzdőn, aki egyedül
...mennyi kísértésnek van
...ezes mindenféle elemmel
...t nyújt és a szabadság e-
...len, amely — a nőknél —
...het. Mi természetesebb,
...s, első sorban minden
...szellemétől és nevelésétől

...meg épen fordítva áll a
...megy férjhez. Jó családból
...nyja elhalt, elhagyottan,
...ve áll a nagy világban
...előtt: szépségével, vagy
...kenyerét, elbukni, vagy
...tapasztaltam, hogy a nő-
...ferias jelleggel ruhazza
...vesek, sőt önértészekké
...válasa és gyöngéd figyel-
...k, alhatatosak, sőt méltó-
...kal szemben.

...körülményei engedik, az a
...leány rendje, hogy a leány
...nőjön fel és aztán férj-
...hivatását mint hitves,
...mint anya. De ha a le-
...ez és szegény, ma már
...Hajdan egy pálya állt
...Ma már felépít a szel-
...h a tanítói pálya tul is
...alkalmazást a postai, táv-
...bb hivatalokban.

...hát megnyílik részökre a
...s és vajha a társadalom
...minél több pályát nyitna
...kik nem évezek át a há-

...Sz.

...gokban is gazdagabb egészen új adatokkal
...rendelkező előadást, mint a Szily Kálmáné s
...ezért kivonathat közölni is fogjuk. Helyesen
...írja, hogy „annak a mit írunk nem-
...csak hogy éppen magyarul, ha-
...nem magyarul és magyar
...szellemben kell megírva len-
...nie.” Felolvasását Kossuthból vett idézettel
...végzi.

* **Az árvizkárosultakért.** Az ország több
...vidéken pusztított árvíz által károsult lakos-
...ságnak esetleg természetbeli adomán-
...nyokkal is leendő segélyezhetését a kormány
...lehetőleg megkönnyíteni óhajtván, ennekfolyán
...a közmunka és közlekedési miniszter utasi-
...totta a magy. kir. államvasutak és az állami
...kamat-biztosítást igénybe vevő vasutak igaz-
...gatóságát, hogy az ily természetbeli könyör-
...adományokat, ugyint elemi díjmentesen, az
...épület-fákat 50%-os díj mérséklés mellett
...szállítsa. A természetbeli adományoknak a
...fentemlítetthez hasonló díjmentéssel való
...szállítását vegett a miniszter a többi hazai
...vasutak igazgatóságához és a Duna-gőzhajó-
...zási társaság igazgatóságához is felhívást
...intézt.

* **Gáz-fogyasztás.** Apr. havában az ut-
...czák világítására elfogyasztott 69,957 köbláb
...légszészért 979 frt 40 krt. a hivatalos he-
...lyek világítására elfogyasztott 896 köbláb
...légszészért pedig 161 frt 28 krt. összesen te-
...hát 1140 frt 68 krt fizetett a város a lég-
...szesz-társulatnak.

* **Nyíregyházi levelezők** érdekes
...dolgokról tudósít. **Szintársulatunkról** írja a kö-
...vetkezőket: A máj. elsei megnyitó előadás V.
...Margó Cz. szeszélye miatt maradt el, mint akit
...az ut. kifárasztott”. (Nyíregyházi Debrec-
...zenből!) Delig 90 frt ára jegyet vittek el;
...Nagykálloból magából 10 kocsi publikum jött
...be, a kik aztán másnap is nem jöttek el.
...Másnap, máj. 2-án nyit meg az — idény
...„Boccaccó”-val. A közönség a megelőző nap
...botránya miatt V. Margó Cz. Czeliat hidegen
...Kopácsi Juliskát tüntető tetszéssel fog-
...adta. Halmainét elébes tiszteleg Margó-
...nak és kivált azt sajnálják, hogy népsziumi
...enekésőre nem számíthatnak. Máj. 3-án meut
...„A vas ember” telt ház előtt, nagy tetszés
...mellett, máj. 4-én, „Az eltévedt báránka”
...írigen kis publikum előtt, máj. 5-én „Nebánt-
...virág”, zsufot ház előtt nagy tetszés mellet-
...t, máj. 6-án „Czifra Zsuzsi lakodalmá” telt ház
...előtt, máj. 7-én, **Kaczár Nina fölépítével**, a
...„S a binnó k el r a b l a s a”, fel ház előtt;
...az ifju művésznő a közönség egyszerre meg-
...szerette; máj. 8-án, ma „A bolondok grófia”
...megy. Általában el lehet mondani, hogy Nyi-
...regyházán, a hol ilyen nagy s tő előadásra a
...600 forintot meghaladó bérlet nem volt,
...a társulat proficit telt fog működni. Az
...ott még nem ismert nótáok közül legked-
...veltebbek Kopácsi Juliska, Kaczár
...Nina és csakis orfeumi kupléival V. Margó
...Czelia Valjon a végves ajku, de magyar
...szellemű Nyíregyházán is elcsuszik-e a pü-
...koston színrekerülő „Suhancz” német kün-
...teja, melyet a teljesen magyar ajku Debre-
...czenben veszélytelenek találhattak? — **Szen-
...zációpárba**j esete foglalkoztatta a közönséget.
...Hegedűs Ede, törvényszéki bíró, 38 éves s két
...gyermek atya adott erre okot és aldoztává
...lett. Az eset, melyet a lapok tévesen írtak
...meg, a következő: Hegedűs örökös vizsálky-
...dásban elt a nála sokkal fiatalabb Olchváry
...Pállal, a ki két év előtt végezte a jogot
...Debreczenben s aztán gyakornokul
...müködött a nyíregyházi törvényszéknél. Hegedűs
...között annyira érezte vele ellenszenvet, hogy
...Olchváry csakhamar a megyenél vállalt aljegy-
...löseget. Hegedűs, ki — a mint nyíltan beszé-
...zik — a legalaptalanab b félté-
...kenység miatt gyötörte rokonát,
...f. hó 4-én, a megyeház előtt találkozáván Ol-
...chváryval, utána szaladt és esernyővel meg-
...tamadta. Az ütés nem találván, szitokkal
...halmozta el Olchváryt s így a szó teljes ér-
...telmében kényszerítette őt a kihívásra. A pár-
...baj pisztolyra ment, a legszigorubb föltételek
...mellett s az Olchváry golyója, a ki pedig nem
...célzott, de kapóra lőtt, halálosan találta a
...szerencsétlen Hegedűst. A két fel anyja cou-
...sineok. — Hegedűs nagy vagyont hagyott
...hátra s a közvélemény ellenfelének a részén
...van. (n-s.)

* **Magyar ószakleleti vasut.** A Mármaros-
...Sziget — Királyháza között közlekedő 3. és
...4. számú személy- és a 18. sz. omnibuszvonat;
...Királyháza—Debreczen között a 103. és 104.
...számú személy 111. számú vegyesvonat; Nyi-
...regyháza—Csap között a 311. és 312. számú
...számú vegyes- és Nyíregyháza—Kisvárdá kö-
...zött a 316. és 317. számú omnibus és végre a
...Szatmár—Nagybánya között közlekedő 513.
...és 514. számú vegyesvonat menetrendje f. é.
...június 1-ével meg fog változni. A munkács-
...beszkidi vasut nyári menetrendjében foglalt
...203. és 204. számú személyvonat Bányu—La-
...wocznok közt, valamint az 1. és 2. számú gyors-
...vonat Sátoralja—Ujhely—Bányu között a nyári
...idény alatt közlekedni nem fog. A vonatok
...menetrendjét külön falragasz vagy hirdet-
...mény tartalmazza. Budapest, 1888. ápril hó-
...ban. A vezérigazgató s á g.

* **H. Dorogon** élénk (egyházi dolgaiban
...n a g y o n is élénk) és szellemes társas élet
...folyhatik, a minek nem az a tanujele, hogy
...lapunkat — a szerint, a mint némelyek ked-
...vére vagy kedve ellen ir — a kaszinóban hol
...excommuniálják, hol beveszik újra, a mi egy

...csaknem egészen s z a b a d e l v ű - p á r t i v á -
...rostól nem valami következetes eljárás. Szel-
...lemes és élénk társas életre mutatnak inkább
...sikerült vigalmi, egy-egy jötekonyczel eme-
...lésére szolgáló gyűjtései és kivált műkedvelő-
...előadásai. Imé, most is vettünk egy kedélyes
...hangu felhívást, „Segély az árvizká-
...rosultaknak!!!” jelíggel, a mely hang-
...zik következőképen:

A hazának egyes vidékeit pusztító elemi
...csapások, de különösen az árvizek feketlen
...dühvel tombol, megsemmisítéssel fenyegető
...rombolásai a nyomor, az inség oly iszonyu,
...megdöbbentő nyomait hagyták hátra, hogy
...minden a közrészvet iránt fogékony kebel, az
...inségbe döntöttek ezreinek fájdalom-könyveit
...felszarítani emberbaráti, lélekemelő kötelessé-
...genek tartja. — Az árviz-sújtottakat a végel-
...pusztulástól megóvándó — s országszerte
...megindított — adakozásokból befolyó segély-
...alap növeléséhez H. Dorog közönsége is hoz-
...zájárulni óhajtván; e czélból í. évi május hó
...12-én szombaton, a nagyvendéglő termében
...egy műkedvelői előadás, tombola- és társas
...vacsorával egybekötött táncmulatságot — a
...következők sorrendben — rendez: Műkedvelők
...által előadatik: „A nőuralom” Vigjáték 3 fel-
...vonásban. Irta: Szigligeti Ede Rendező: Ganzer
...Bela. Szemelők: Szirtfoki Jenő, földbirtoκος Ganzer
...Bela ur. Ilon, neje Eötvös Anna k. a. Somkúti
...Lajos, Ilon bátyja Mócz Endre ur. Rózsa, Lajos
...neje Mócz Ilona k. a. Regeine, fiatal özvegy
...Farkas Gyöznő assz. Kondori Orosz L. szló ur.
...Terka, Somkútiék szoba-
...leánya Eötvös Olga k. a. Julesa, Szirtfokiék
...szobaleánya Eötvös Matild k. a. Szakács Le-
...itner Ferencz ur. Lovász Lyahovics Aladár
...ur. 1-ső inas Killer Ede ur. 2-ik inas Eötvös
...Dezso ur. 1-ső vendég Farkas Gyöző ur. 2-ik
...vendég Petrus Jenő ur. 3-ik vendég Révész
...Mihály ur. 4-ik vendég Orosz János ur. Tor-
...tenik: Szirtfoki falusi lakában. Ezt követi:
...a műkedvelői előadással járó calamitásokat és
...kritikát feleltető — e jféig terjedő — táncz.
...Ennek utána: Társas-vacsora kiszolgáltatva
...Aron Mór hírneves — és méltányos kretaju
...— központi vendég ösünk által. Körutazása
...egy elő és metamorphosison átmenő gyűjtő
...szelenczének. A vacsora tartama alatt kisor-
...soltatnak, a h-dorogi nemes szívi hölgyek
...által jó szível ajándékozott 100 nyerevény-
...ből álló tárgyak. S legvégül: Táncz! Ki vil-
...lágos, Ki viradig!! Helyiárak a szini elő-
...adásra: Táncházzék: 1 frt. Zártékek: 80 kr.
...Szamozott hely: 60 kr. Földszint: 40 kr.
...Karat: 20 kr. Belepti-jegy a táncmulatsóra
...50 kr. Tombola-jegy 20 kr. Felhívzések kö-
...zönnettel fogadtatnak s hirilaplag nyugtáztat-
...nak. A rendezőség.

A jökevű felhíváshoz jökevű vigalmat
...kivánunk. Már Tisza Kálmán is azt idézte
...volt egy jötekonyczeli folyóirat számára,
...hogy „a jökevű adakozót szereti az
...Isten!”

* **Lövészet** Az 1888. május 6-án tartott
...lövészetet díjat nyertek: legjobb mely lö-
...véssel Szűcs Károly 1 db, 2 frtos tallert, leg-
...több körlövéssel Dr. Brutman 1 db. 1 frtos
...tallert.

* **A jövő század menyecskeje.** Husos,
...kövé: asszony jön be a kapitánysághoz. Kö-
...szön s azonnal ráter a dolog velejére. Sok a
...dolga és nem ér rá diszkurálni. Panaszködni
...jött a házigazdája ellen, a kihez most költöz-
...zott, de a ki már megkeseríti életét — kon-
...kurrencziából.

— Tetszik tudni, én is cipéző vagyok,
...de ő is. Megtanultam a mesterséget annak
...rendje módja szerint. Olcsóbban dolgozom,
...mint ő s azért haragszik. Minden áron meg
...akarja keseríteni életemet. Pedig ha én nem
...dolgozom, miből él az a hat gyerek?
...Beszéli a két egyenkint a folyosóról és
...bemutatja:
— Nr. egy: a Janesika.
— Ez egy tisztesdendő s z ö k e f i u .
— Nr. kettő: az Imruska.
— Nyolczéves f i u , s z e n f e k e t e h a j j a l .
— Nr. három: az Esztike.
— Pizse, r e z v ö r ö s h a j u l é a n y k a .
— Nr. négy: a Pistike.
— S z e p l ö s , h o r g a s o r r u f i a l é l o g y m e r e s z e n , s k o t a r á s z n i k e z d a t o l l a k k ö z t a z a s t a l o n .
— Nr. 5 és 6: az én cszeim: Ikrek az istenadták.
A két gyerek egyforma a felcserelésig.
A kapitány bámulva nézi a glédában állókat
s önkénytelenül megjegyzi:
— Ejnye, de különböző színűk van ezek-
nek a gyerekeknek.
Az erőteljes, piros arcu hatalmas asz-
szony büszkélkedve néz a gyerekeire:
— Az ám. Ilyen színűek vol-
tak az apjakkis.
— Az apjakkis?! — kiált föl. —
Hát a férje?
— A jövő század (nagy T regénye szer-
inti) menyecskeje nevetve szól:
— Férj? Minek?
S két izmos karját felemelve, munkától
megkérgesedett, husos kezét odamutatta a
kapitánynak.

* **Körmenet.** Az ugynevezett „kereszt-
járó körmenet” a helybeli r. kath. híveknel
tegnap vették kezdetüket és ma is megtar-
tották. Jelen volt az összes kath. iskola
nagyjából közönség. Reggeli 7 órakor ma is
premise volt a mely után Szakós Reszó kör-
post plébánus vezetése alatt megindult a kör-
menet ki a kath. temetőbe, honnét az isteni
tisztélet után a körmenet ismét visszatért a

r. kath. templomba. A körmenetek holnap a
fenti rendben és helyen ismétlődni fognak. E
körmenetekben a hívek imádkozni szoktak,
hogy a gondviselés fagytól, jégtől óvja meg a
természetet.

* **Hálózasok.** Apr. hó 29-től május hó
5-ig meghaltak városunkban: Tóth Emil, 2
é. ref. tudóhurut, Stier Maria, 4 hó. r. kath.
veleszületett gyengesség Balázs Benedek, 67
é. ref. béhurut, öz. Tamáskovics Andrásné, 95
é. r. kath. aggkór, Nyiri József 48 é. ref.
tudóbul, Takács Bálintné, 62 é. ref. tudóvész,
Kiss József, 11 1/2 é. ref. verhas, Tóth Er-
szebet, 17 é. ref. hagymáz, Leonard Ilona,
7 hetes g. kath. göröcsök, Fekete Juliánna,
1 é. ref. tudóhurut, Tóth Eszter, 2 hó ref.
göröcsök, Nagy Juliánna, 20 é. ref. hörg hu-
rut, Fórisz Ferencz 53 é. ref. tudóvész, Kál-
lai János, 1 é. ref. tudóhurut, Imre János,
11 hó. ref. hörg hurut, Szabó Lajos, 6 hó.
ref. béhurut, Bíró Albert, 11 hó. ref. tudó-
hurut, Fálóp Laura, 1 1/2 é. zsidó, tudóhurut,
Smida Anna, 1 hó. r. kath. veleszületett gyen-
gyengesség, Mike János, 1 hó. r. kath. veleszületett
gyengesség, Kis? ref. halvaszültöt fia, Nagy
Sándor, 9 hó. ref. ref. Borusz Katalin,
65 é. ref. aggkór. Csöcsics Margit, 6 hó.
kath. göröcsök, Mezei Sámuel 60 é. kath.
öngykosság, Tóth Mihály, 64 é. ref. aggkór,
Lukács Erzebet, 81 é. ref. aggkór, öz. Pácsi
Sándorné, 87 é. ref. aggkór, öz. Vida
Imre, 63 é. ref. tudógümőkör, Géczy Ferencz,
1 é. kath. béhurut, Kaposi Mihály, 51 é. ref.
gutataés, Soltész Kálmán, 8 hó. ref. göröcsök,
Csonka Géza 1 hó. kath. veleszületett gyen-
gyengesség, Deli Réza, 18 é. ref. öngykosság,
Buray János, 4 hó. g. kath. örvély kór, Fri-
ed Marton, 32 é. zsidó álkeplet, Tóth Bá-
lunt, 53 é. ref. tudóvész, Pap Sándor, 75 é.
ref. gutatás Elhunytak összes száma: 40.
Ezek között 21 öt éven alóli gyermek van,
tehát az elhunytaknak nagyobb fele.

* **Eljogyzás.** Schön Sándor, helybeli lakos,
eljegyezve Hollander Lina k. a. t.
* **Értesítés.** A „debreczeni jogász kör” a
teke-pálya idejéig rendes kertj helyiségében
a f. évi május hó 10-én d. u. 5 órakor disz-
es verseny kuglizás mellett ünneplésesen meg-
nyitja. — Ezen kellesmenek igérkedő ünne-
pelyes megnyitáshoz az érdeklődő tagokat
erjesztjük.

* **Hogy lehetne az örlést mellőzni** és a
gabonából közvetlenül kenyeret dagasztani,
nem egészen új keletű, régóta kezezi már
egy-egy tudósok foglalkozása tárgyát Ujban
Szelle francia kemikus megtalálta annak is
a módját és eljárása szerint 100 kilogramm
gabonából közvetlenül 150 kgr. kenyeret le-
het sütni. A malomiparra persze nem hárul
belőle haszon de annál olcsóbbá válik a ke-
nyer a fogyasztó részére. A nevezetes eljárás
a következő. A gabonaszemeket vízzel telt
edényekben a portól és pisztoktól megtisztít-
ják, aztán eles fogakkal ellátott hámozó ké-
szülékben a külső kemény héjtől szabadítják
meg. Ekkor az egésztest kevés szőlőcukorral
és élesztővel együtt langyos vízbe teszik. A
hol először megpuhul, aztán megerjed. Hu-
szonket óra múlva megkezdődik az erjedés,
akkor a vizet leöntik róla és a puha, sajt
konzisztenciájával bíró tömeget hengereken
preselik keresztül A hengerek alól a kész
tészta kerül ki, a melyet mint közönségesen
alakítanak és megsütnek. Szelle eljárásával
sikeres próbákat vezetett kisebb és nagyobb
mennyiségekben. A kenyér elég izletes és a
rendesnél sokkal olcsóbb. Számítása szerint,
ha elfogadják kenyérszítési módját, csupán
Franciaország évenként 25 millió hektoliter
gabonát takaríthatna meg, a mi mindenesetre
nagyon tekintélyes és számot tevő mennyiség.
A kérdés még csak az, már t. i. a tudomá-
nyos oldalát véve a dolgunkat, vajjon az ily
módon készített kenyér tápláló értéke a régi
marad-e, nem vesz-e jelentékenyen értéke-
ből? A további kísérletek fogják ezt is el-
dönteni és ha a felelet az lesz, hogy nem
veszt, akkor mindenesetre fontos találmány
nyal fogunk szemben állani.

* **Elvi határozatok iparügyekben.** A segé-
deknek a munkából való kilépése a kilé-
péstől számított 14 nap alatt jelentendő be
az iparhatóságnál. Ezen határidő lejáratáig
a bejelentés elmulasztása miatt az iparos nem
büntethető. I y e n k i j e l e n t e s t o g l a t l a t k a f ö l -
művelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir.
minisztérium 11,080 IX a 1888. sz. a hatá-
rozatában.

Hogy a keresztesek, fogadók stb.
üzleti helyiségükben táncmulatságokat tart-
hatnak-e vagy sem, ennek megbírálása nem
az iparhatóságok, hanem a rendőri hatóságok
hatáskörébe tartozik. A táncmulatságok tar-
tatására való jognak megvonása tehát az ipar-
törvény 155. §-ával nem indokolható. E ki-
jelentés foglaltatik a földművelés-, ipar- és
kereskedelemügyi miniszternek 1887. évi 14560.
sz. a. kir. belügyminiszterhez — intézett
átiratában.

A gömöri és kisharaszti hálólok érde-
kében a földművelés-, ipar- és kereskedelem-
ügyi miniszter a 7,925 IX a sz. a. körren-
deletet intézett valamennyi törvényhatóság-
ra nyelve értesíti, hogy a Gömör és Kis-
höz, melyben értesíti, hogy a Gömör és Kis-
höz vármegyeyi rima- és balogvolgyi köz-
ség lakosai a hálóalást hosszú éveken át gyá-
korolván, az 1887. XVIII. törvényczikk 2.
§-ának rendelkezése, mely szerint a hálóal-
kereskedők, kik a régi szokás alapján a háló-
vásárokat látogatták, eddigi joguk gyakor-
latában meghagytának, az említett rima- és
balogvolgyi községek hálóalóra is kiterjesz-
tetik.

Az ipartörvény végrehajtása tárgyában
1884. évi augusztus hó 26-án 39.266 sz. a.
kiadott rendelet 12 §-a a nyilvántartást il-
letőleg, a kereskedő-segédekre nem vonat-
kozik.

A kereskedő tanoncok az iparos ta-
noncokkal egyenlő nyilvántartás alá esnek.

Az üzlet részére bizonyos címnek vá-
lasztása, ha különben rendőri tekintet alá
nem esik, hatósági beavatkozás tárgyát nem
képezi.

* **Tanulmányi kirándulás.** A deb. gazda-
sági tanintézet hallgatói idei tanulmány utja
pünköszt hetében tartatik meg, néhány tanár
vezetése alatt. Az ifjuság meglátogatja a n-
kőrösi gazd. kiállítást, a Pallavicini örgrög
csongrád megyei s gr. Almássy Kálmán gyula-
vári és sarkadi uradalmait.

* **Tekopálya megnyitás.** A kereskedő ifjak
„önképző egyesülete” áldozó csütörtökön d. u.
3 órakor kényelmesen berendezett kettős fe-
dett tekopálya helyiségét zene mellett meg-
nyitja. Az egyesület tagjai és a rendezőség a
megnyitásra ez uton is meghívattak.

* **Tartos gyógyszer.** Fájdalmas
csuszál a derék testrészek és a forgó kőszé-
nyes bántalmainál a M o l l - f é l e f r a n c z i a
b o r s z e s z e s s ó v a l v á l o b e d o r z s ó l e s
sikerrel használtatik. Egy üveg ára 80 kr.
Széküdes naponta utánvétellel M o l l A .
gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárak-
ban és anyagkereskedésekben határozottan
M o l l - f é l e k é s z í t m é n y k e r e n d ő z ó g y á r i
jelvényével és aláírásával. 6.

Hazánk s a külföld.
— **Rövid hírek** Wirt Adams amerikai
tábornok John Martin szerkesztő az utczán
találkozáván, azonnal revolvért vontak elő s hir-
telenében lepárbajoztak. Egyszerre löttek s a
tábornok szíven találva rogyott össze, míg a
szerkesztőnek altestébe fordult a golyó s ő
is kilehelte lelkét. A tábornok hetven éves, a
szerkesztő fiatal ember volt. — A t r ó n -
ö r ö k ö s t e g n a p , h e f t ű n , r e g g e l 8 ó r a 20
perczkor a magyar államvasut kassai vonalán
Budapestre érkezett és 8 óra 33 perczkor
folytatta útját Bécs felé. — A r a d o n J e l f y
ügyvédjelölt s e r t ő nyilatkozását tett
közé Agoston Elek huszárezredes ellen; az
aradi polgárság e fölötti rosszallását kiteje-
zendő, az alezredesnek fáklás zenét rende-
zött, melyen nagyszámu közönség vett részt.

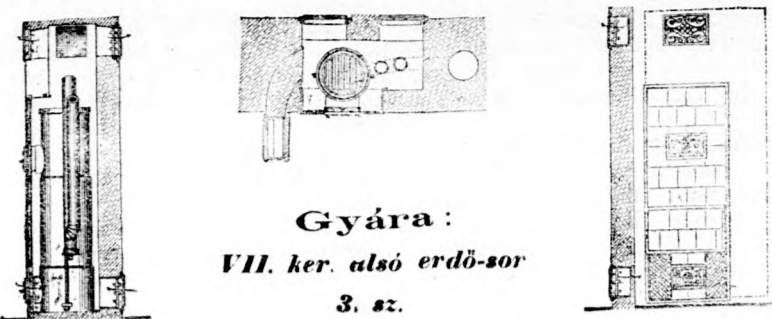
Közgazdaság.
Gabonaárak. (Budapesti terménytőzsze
május 7.) Buza tavaszra 7.16—7.14 —
Buza őszre 7.49—7.50 frt. —
Tengeri 1888 máj. — júniusra 6.39—6.43
Zab tavaszra 5.12—5.14 frton, őszre
5.41—5.44 frton. — Káposztarepce
augusztus — szeptemberre 10.—, frton.
Felolós szerkesztő **Gáspár Imre**
Kiadó **Kutas Imre**

Értesítés.
Van szerencsénk értesíteni t. ügy-
feleinket, hogy **iroda helyiségünk Szik-
szay József ur piacz utczáj 1824. számú**
(Dragota féle) házában utczára néző eme-
leti részébe helyeztük át.
Debreczen, 1888. május hó.
Tisztelettel
**A „Magyar-Francia biztosító rész-
vény-társaság.”**
debreczeni vezérigynöksége.

Sertéshizlalók figyelmébe!
A „h-nánási gőzmalom rész-
vénytársaság” birtokában levő 250—
300 drb sertést befoglaló egész
ujjonnan teljesen felszerelt **hizlalda**
a vasuti állomás közelében, **raktár-
ral és fürdővel** ellátva, minden
órán kiadó. Értekezhetni H.-Náná-
son a gőzmalom igazgatóságánál.

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
Gyógyhely Budapest (Budán)
Idény május 1-től szeptember 30-ig
A gyógyhely **keserűvíz forrásal** (ivó és
fürdő gyógymód) legjobb sikerrel használatok:
a belek bántalmainál, alhasi és
általános vesztérbőségnek, és az etüől
kelekező nemesebb szörvényszegzők esetében
a ranyérnél, máj- és lép bajoknál
köszvényneél és végre női beteg-
ségneél.
Egészséges fekvés, tiszta üde levegő, 60
kényelmes lakszoba, jó vendéglő, többnemű
szórakozás.
Pontos közlekedés a fővárossal állomászó
társaskocsin, reggel 5 órától kezdve.
Rendelő orvos dr. **Bruck J.** (lakik: Buda-
pest, vigadó tér biztosít. épült.)
Talajdonos: MATTONI HENRIK,

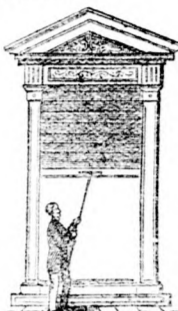
SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:
VII. ker. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó
zárdőnyeit
hullámszűrt *aczellemzőből*; továbbá szabadalmazott Blazieck- és Brecka-féle *töltő és szel-
lőztető*
valamint
kályhák;
központi-fűtési berendezéseit.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába
tartozó munkáit u. m. építési-, mű- és szerkezeti
lakatos munkáit, téglák és vakolat — felhúzó gépeit
kovácsolt vasból.
**Mintakártyák és költségve-
tések, ingyen és bérmentve.**

**Első bécsi
varázs-készülékek
gyári raktára.**

Messzelátó: a legjobb és legkényelmesebb
eszköz, minden sötétségére megerősíthető.
1 ft 25 kr., 1 ft 75 kr. 2 ft 50 kr.
Camera obscura, optikai rajzoló-ké-
szülék, melylyel természet utáni tájképek,
épületek stb. pontosan lerajzolhatók. 1 ft
75 kr., 2 ft 90 kr., 4 ft 50 kr. 10 ft.
Önműködő evező (szeszűtés nélküli),
utánozza az evező természetes mozgását és
ugyanazt viszi végbe a vízen. Darabonként
75 kr., 2 ft 2 ft 50 kr.
Miniatur-gőzhajó (zészűtésessel) 2 ft
50 kr., 4 ft 50 kr., 6 ft 50 kr. 11 ft.
Hadi hajó 4 ágyúval 8 ft 50 kr., 12 ft.
Fényképező készülék minden vegytani
szükséglettel ellátva, rendkívül praktikus
összeállítva 16 ft., 25 ft., 45 ft. 63 ft.
A kerti idényre: Léghajók, lampionok
és kerti tűzijátékok, különösen szép ben-
gáliai tűzek.
A művészek és műkedvelők számára a
varázs-készülékekről, érdekes apróságokról
gőzgepekről, elctrikus készülékekről szóló
illusztrált fókatalógusok 20 ft. postabélyeg
beküldése mellett szó küldetnek. Kívánatos
kataógus ingyen datik.
R KLINGL
Bécs. I. Maiseder gasse N. ro 2.

**Jeles minőségű
Portland- és Román-cément,**

valamint
cémentlemezek
rendkívül olcsó
gyári áron mindig készletben kaphatók

BENCZUR

mogyoróskai cém-ntgyárának
kassai raktárában.

Kérdések és rendelmények levélben
Benczur cémentraktára Kassán, vagy
sürgönyileg „Benczur Kassa” czim alatt
kéretnek.
Viszonteladók és állandó vevők előny-
ben részesülnek.

MOLL SEIDLITZ POR

- Tavaszi
gyógyítás.
- Nyári
gyógyítás.
- Őszi
gyógyítás
- Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegy egy sas és MOLL A.
sokszorosított czégre látható.
Gyors gyógyhatás makacs *gyomor- és altestbajok,*
gyomorgröcs, nyálk, gyomorégés, majbajok, vertolulás,
*aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti
doboz használati utasítással 1 ft.*
Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban.
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.**
Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.
Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a min-
denkorra és szívesen „Isten ízsse meg”-et mondok ér-
te; ezek a gyomrot jóvá és söt könnyűvé teszik.
Tisztelettel
Steinko Ján. F. lelkész Hounetschlag-ban.

**MOLL FELE FRANCIA
BORSZESZ ES SO**

- Legjobb
bedörzsölő-
szer
- köszvény
- és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
védjegyet és aláírását viseli.
Bedörzsölésül sikeres használat közzvény, csusz, min-
denemű testfájdalmak és benulásnál; *borogatás alakjában*
minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásoknál. *Bal-
sólég* vízzel vegyítve hirtelen roszulét, hányás, kolika és
hasmenésnél.
Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerházaiban és
anyag kereskedéseiben.
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt Tuchlauben 9.**
Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.
Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kittinő Moll féle francia borszesz és sója vidéke-
men nagyzerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.
Mely tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Gült Nándor, Dr. Rotshnek V. Emil, Tamássy
Károly gyógyszerházaiban, Gerébi Fülöp és Szent-Királyi és Kalenda kereskedőknek.

MARILLA-VÖLGY

magaslati gyógyhely
Oravitza mellett,
megnyittatik május 26-án.
Dr. HOFFENREICH.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

**KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA**

Debreczenben, Főpiacz. Sz. Nagy Károly ház.
Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;
elvéallal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven,
ét- bor- és árlapokat; díszműveket
arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató
*** ROVATOZOTT IVEKET; ***
díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutá-
nyosabb árban eszközöltetnek.
A papir gyári árban számítottatik.
HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közvételnek.
KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

Előzetes
Helyben és p
Egy évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
Egyes a z
A lap szellemi r
den közönségny
utazni, 1864. sz
has. — a szar
mentre K
Előzetes
TELEFON K
OSÁTHY KA
kereskedésben
talban KUTAS
nyomdájában s
ny

Az a
(r. e.)
rittatnak a
nek meg é
kes társada
tett egyén
számíthat
Ezen
két legulat
társadalmi
halalos kim
rosunk köz
nap részlet
másik ped
volváható
felelittető
részesült.
Ez u
kiváló társ
alföldi vár
replői kis
alezredes
Mi e
Bizor
kintélyes
vény, kar
bizonyára
tett mosta
t o n a e
nemes csal
a kik ped
jutva
tükre és
lyet a fog
Es k
Ninc
dunk róla
másfél é
lélekemel
Az alezre
előtt ad
Jelfi ura
kedvező
Agostont
volt
vokálja.
a kihívás
zeit aztá
rülö ny
ezredest
Nem is
baj-máni
exponált

A „D
A
emelete
F
festve,
történe
A
T
rosban
épitte
ment l
idősb
ezének
hasonl
házi
san fe
tezik.
csönd
remén
előtt
az öv
földi
des e
talál
hérti
szülő
bit
fiut
kiját